

תפלת שחרית-Tefila 101

תהלים פרק קנ'-Lesson 27

פרק קנ

א הללוי-ה

הללוי-א-ל בקדשו

ב הללוהו בגבורתיו

ג הללוהו בתקע שופר

ד הללוהו בתף ומחול

ה הללוהו בעלצלי-שמע

ו כל הנשמה תהלל י-ה

הללוי-ה:

מזמור קנ

המזמור הששי (והאחרון) בקבץ מזמורי ההללים, והוא חתימת ספר תהלים בעשרה צווי
הללים ובקריאה לכל החיים להלל את ה'.

Translation: The sixth and last Mizmor in Pseukei D'Zimra and it concludes the book of Tehillim with ten commands to praise G-d and with a call for all living beings to praise G-d

תהלים קנ

לסבום מזמור קנ ולקבץ ששת מזמורי ההללים

כל הדבורים שבמזמור קנ הם קריאות להלל את ה'. שלש עשרה קריאות בצורת פקדות-תהלה
אמורות במזמור, ותרשנים אומרים שהן רמז לייג מדות של רחמים (עי' במדבר הרד"ק). ועל דרך
הפשט יש לגרע ממנו ייג את הקריאות 'הללוי-ה' שבראש המזמור ובסופו, שהן קריאות המענה
ואין מנוף המזמור, וכן יש לגרע את הפקדה בפסוק החותם את המזמור 'כל הנשמה תהלל
י-ה' שהיא פליטת נסתרת ומכונה פליטת פיוט אל כל בעלי החיים בלבם. נמצא שבנוף המזמור
יש עשר פקדות תהלה פליטת צווי לנבחרים. הצווי הראשון מפרש את מי יש להלל: 'הללוי-אל
בקדשו', ותשעה הצוויים האחרים אמורים עם צווי לנבחר: 'הללוהו' ט. עשרת הצוויים האלה
נחלקים לשתי קבוצות: בקבוצה הראשונה ארבעה צוויים, והם מוקירים מקומות ומדות שלש
להלל בהם את ה'. המקומות: קדשו - מקדשו של משה, או מקדש של מעלה) ורקיע

Translation: This Mizmor consists of calls to praise G-d. In total there are thirteen calls or directives to praise G-d found in this Mizmor. Commentators say the number thirteen was chosen to correspond to G-d's Thirteen Attributes of compassion (see the comments of the Radak). In truth, when you examine the simple meaning of the words, you find that the number decreases from thirteen to eleven if you eliminate the words: Halleluya that open and close the Mizmor. Those are general calls to praise and are not part of the core of the Mizmor. We can further reduce the number by eliminating the command in the last verse; i.e. Kol Hanishama Tiballel Kab which is written in a poetic style but is not directed to those present. Instead those words are directed at all living beings (even those that cannot talk). Therefore the true number of commands that are directed to those present total ten commands. The first command identifies who to praise: Halilu Kail B'Kodsho while the other commands are directed at an identified being: Hallelu Hu.

תפלת שהרית-101 Tefila

The ten commands can be divided into two groups: the first group consists of four commands. They refer to a place and to attributes of G-d. The places are: B'Kodsho-Mikdasho (either the Mikdash on earth or the Mikdash in heaven) and Roki'A O'ozo

עזו (ה'קיצ - תשמים - או המקדש שבשמים); והמדות: קדש, עז, גבורות, נדל. בקבוצה השנייה
ששה צווים, והם מזכירים כלי נגינה שיש לנו בהם את תהלות ה'. אפשר שנזכרו כאן שבעה
כלים: שופר, נבל, קנור, חף, מניס, עוגב, צלצלים. ואם נסביר, ש'צלצלי שמע' ו'צלצלי תרועה'
הם שני כלים נפרדים נזכרו כאן שמונה כלים. ואם נפרש שגם 'מחול' הוא כלי, נזכרו תשעה
כלים. אך בעה מהכלים האלה: שופר, נבל, קנור ותף נזכרים גם במקומות אחרים בתהלים,
שהם כליים שמנגנים בהם בעבודת ה'. שאר הכלים נזכרים במקור הזה בלבד. 'צלצלים'
נזכרים עוד בשמואל בתאור תגינת העלאת הארון, ובכתוב המקביל בדברי הימים כתוב
'מצלתים', ו'מצלתים' נזכרים פעמים אחדות בין הכלים שהיו חלילים מנגנים בהם בבית
המקדש (פי' לציל בפירוש). 'עוגב' נזכר פעמים אחדות במקרא, אבל לא נזכר בין הכלים שבידי
הלויים, ואף לא שהיו מנגנים בו לכבוד ה'. 'מניס' - לא נזכר עוד לא בתהלים ולא במקום אחר
במקרא. - ויש לשאל: מדוע לא נזכרו במקור הזה התוצרות הנזכרות לעיל צו ו ובהתבנה
מקומות בספרים אחרים במקרא. והרד"ק כתב שהלשון 'בתקע שופר' כולל גם תוצרות.

Translation: (the skies or the Mikdash in heaven) and G-d's attributes: Kodesh (distinct), Oz (strength), Gevuros (fortitude), Godel (greatness). In the second group we find six commands. Each refers to a musical instrument that accompanies the recital of the praises to G-d. You can say that seven musical instruments are mentioned here: Shofar, Nevel (harp), Kinor (fiddle), Tof (drum), Minim (string instrument), Ugav (pipe organ) and Tzeltzalim (cymbals). If we interpret Tzitzlilei Shoma and Tzitzlilei Trua as referring to different instruments then there are eight instruments referred to in this Mizmor. If we define the word Machol (dance) as an instrument as well, then we have nine. Four of these instruments: Shofar, Nevel, Kinor and Tof are mentioned in other chapters of Tehillim as musical instruments that were part of service to G-d. The other instruments referred to in this Mizmor are not mentioned in any other chapter of Tehillim as being part of the service to G-d. Tzeltzalim are mentioned in the Book of Shmuel as being part of the celebration of bringing the Aron. In the corresponding section in Divrei Ha'Yamim, the word appears as Tziltayim. The word: Mitzaltayim is referred to on several occasions in Tanach as being part of the service of the Leviim in the Beis Hamikdash. The word: Ugav is also referred to several times in Tanach but not as one of the musical instruments used by the Leviim nor as being played as part of reciting words of praise to G-d. The word: Minim does not appear in any other chapter of Tehillim nor in any other part of Tanach. Therefore we need to ask: why is there no reference to Chatzazros (trumpets) in this Mizmor-they are referred to in Tehillim Chapter 95, 6, and in many other books of Tanach. The Radak tried to provide an answer by suggesting that the words: Seikah Shofar includes Chatzazros.

אפשר שמעקרו נועד תזמור להאמר בפתיחת סדר תפלה בשעת שמחה גדולה. התפלה היתה
מלווה בנגינה בכל הכלים המנויים במקור. שלית הצבור קרא את הפקדות: 'הללו-אל...
הללוהו' ולאחר כל פקדה ופקדה היתה הצבור עונה 'הללו-יה' בפי, והמנגנים היו מסיקים
צלילים בפלים שהזכיר שלית הצבור: בשאמר שלית הצבור 'תללוהו בתקע שופר' היתה
הצבור עונה 'הללו-יה' והתקע בשופר תוקע. ובשאמר שלית הצבור 'תללוהו בנבל וקנור'
היתה הצבור עונה 'הללו-יה', ואותו הנבל מכה בו, ותופש הקנור מנגן בו. וכן בשאר הפקדות
'תללוהו' עד סוף המזמור.

Translation: It is possible that the Mizmor was initially composed to be said as an opening to a prayer service celebrating a joyous occasion. The prayer was then accompanied by the musical instruments listed in

תפלת שהרית-101 Tefila

the Mizmor. The prayer leader would call out the directives: Hallelu Kail . . . Halleluhu. After each command those present would respond with Halleluhu and the musicians would reproduce the sound of the instrument that the prayer leader mentioned. When the prayer leader said “Halleluhu B’Seika Shofar” those present would respond with Halleluhu and the musicians would sound a shofar. When the prayer leader said “Halleluhu B’Neivel V’Chinor” those present would respond with Halleluhu and the musician who held the harp would play the harp and the musician who held the fiddle played the fiddle. They would follow suit with each direction that the prayer leader issued.

ולאחר שסיים המשורר את כל הפקדות להלל את ה' בכל הכלים, חש בעצמו שעדיין לא ערך את התהלה הראויה לה' כרוב גדלו, והוא קורא: 'כל הנשמה תהלל יה' לרמוז: אלו כחנו להלל את ה' כרוב גדלו היינו צריכים להללו בכל כלי הזמר שבידינו ובכל נשימה ונשימה שאנו נושמים, ונחד אתנו והללוהו כל בעלי החיים כלם. והוא גם השעם, ששדר מזמור זה בסוף ספר תהלים, בעין ברכת התחימה תמורת ברכות התחימה שבסוף כל ספר מארבעת הספרים הראשונים של תהלים. והוא רמז להלל רוחו של

Translation: After the leader issued his last directive to praise G-d through music he thought to himself that he may have not arranged the words and acts of praise for G-d to their fullest “Krov Gudlo,” in a manner appropriate for G-d. He then called out: All living beings praise G-d, to hint: that in order to praise G-d in a manner appropriate for G-d we need to use every possible musical instrument and every breath that we breath which means that every living creatures must join in as well.

This may further be the reason why this Mizmor was chosen to be the last Mizmor of Tehillim; that it acts as a concluding Bracha similar to the four other concluding Brachos that we find at the end of each of the four first books of Tehillim. It is a hint to the way of life

החסיד ירא ה' המשתוקק להלל את ה': לאחר שסיים החסיד את כל השירות והתשבחות שבספר תהלים לא נתקרה רעתו. ועדיין תשוקתו עזה להוסיף ולהלל את ה', והוא מתאנה, שכל באי עולם – דרי מעלה עם דרי מטה – יהללו את ה'. והתהלות יצטרפו לסימפוניא אדירה שיתאגדו בה כל הקולות העולים מכל כלי הזמר שבידי כל יודעי נון. יתר על כן: כל נשימה ונשימה שכל יצור חי נושם היא, בהרגשת החסיד, צליל אחד של הסימפוניא העולמית של תהלת ה' העולה מכל היקום כלו. ועוד: כשהחסיד קורא בסיומו את ספר תהלים 'כל הנשמה תהלל יה' יש במשמע הדברים, שתשוקתו להלל את ה' ממלאת את כל רוחו ונשמתו, והוא מקבל על עצמו להלל את ה' כל זמן שהנשמה בקרבו. וחסיד שהגיע להרגשה זו מצא את אשרו האמת, והוא חוזר ופותח את ספר תהלים וקורא בו: 'אשרי האיש וגו'. וכה נמצא סופו של ספר תהלים נעוץ בראשו.

Translation: of the Chasid, who fears G-d and who yearns to praise G-d. After the Chasid has completed singing all his songs and praises that are in the book of Tehillim, his enthusiasm has not cooled. His desire to add words of praise to G-d is still strong. He hopes that all entities both on earth and in heaven will praise G-d. And that all the words of praise will meld to sound like a magnificent symphony and that all the sounds emanating from all the musical instruments played by the musicians will blend together.

Moreover, to the Chasid each breath that living creatures breath is one sound in this worldwide symphony of praise of G-d that is being created by the entire universe. Furthermore, when a Chasid reads at the end of Tehillim “Kol Ha’Nishama Tiballel Kah, he is expressing his yearning to praise G-d with his entire soul and he accepts upon himself the obligation to praise G-d for as long as his soul is within him. The Chasid

תפלת שהרית-101 Tefila

who has reached this spiritual level has found his true wealth. He then opens the book of Tehillim and starts from the beginning again and says: Ashrei Ha'Is, etc. And so we find that the end of the book of Tehillim is linked to its beginning.

בְּמִזְמוֹר זֶה הַמְּסִים אֶת קִבְּץ שֵׁשֶׁת מִזְמוֹרֵי הַהֲלֵלִים יֵשׁ לְשׁוֹנוֹת דּוּמִים לְלִשׁוֹנוֹת שְׂבַח־מִשָּׁת
הַמִּזְמוֹרִים שֶׁלְּפָנָיו יי. וּמִבְחִינָה מְסִימָת אֶפְשָׁר לִזְמַר, שֶׁמִּזְמוֹר קֵן בָּלוּ הוּא הִרְחֵבָה שֶׁל הַפְּסוּק
הָאֶחָד שֶׁל מִזְמוֹר קֵמָה: תִּהְיֶה ה' וְגו', כְּמוֹ שֶׁהַמִּזְמוֹר שֶׁלְּפָנָיו בֵּן (קֵמָט) הוּא הִרְחֵבָה שֶׁל הַפְּסוּק
שֶׁלְּפָנָיו הַפְּסוּק הָאֶחָד שֶׁל מִזְמוֹר קֵמָה: שׁוֹמֵר ה' אֶת-כָּל-אֲהָבָיו וְגו', כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוּ בְּסֻכּוֹ
מִזְמוֹר קֵמָט.

Translation: In this Mizmor, which completes the six chapters of Tehillim that are collectively known as Hallel Yomi, we find words that are also found in the other five chapters. From a certain point of view we can say that Mizmor 150 is an elaboration of what we say in the last verse of Mizmor 145: Tehilas Hashem Yidaber Pi just as the previous chapter, 149, is an elaboration of the next to last verse of Chapter 145; i.e. Shomer Hashem Ohavav, etc. as we explained in the summary to chapter 149.

כָּל שֵׁשֶׁת מִזְמוֹרֵי הַהֲלֵלִים (קֵמָט-קֵן) מְקַשְּׂרִים בֵּינֵיהֶם עַל יְדֵי לְשׁוֹנוֹת פְּקָדָה אוֹ יִרְיוֹ לְהַלֵּל אֶת
ה' (מִלְכֹּד קְרִיאֹת הַמַּעֲנָה 'הִלְלוּ-יָהּ'): קֵמָה: וְאֶהְלֵלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד ... תִּהְיֶה ה' יִדְבֹּר
פִּי: קֵמָט: הִלְלִי נִפְשִׁי אֶת-ה' ... אֶהְלֵלָה ה' בְּחַיִּי; קֵמָט: כִּי-נָעִים נְאוּהָ תִהְלֶה ... תִּהְלִי אֱלֹהֶיךָ
צִיּוֹן: קֵמָט: הִלְלוּ ... הִלְלוּהוּ (קְרִיאָה חֻזָּרָה) ... יִהְלְלוּ אֶת-שֵׁם ה' כִּי הוּא צוּה ... יִהְלְלוּ אֶת-
שֵׁם ה' כִּי-נִשְׁגַּב שְׁמוֹ ... תִּהְלֶה לְכָל-חֲסִידָיו: קֵמָט: תִּהְלֶה בְּקֶהֱל חֲסִידִים ... יִהְלְלוּ שְׁמוֹ
בְּמַחֹל; קֵן: הִלְלוּ-אֵל ... הִלְלוּהוּ (קְרִיאָה חֻזָּרָה) ... כָּל הַנִּשְׁמָה תִּהְלֵל יָהּ.
עַל פִּי כָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יֵשׁ מְקוֹם לְסִבְרָה, שֶׁהַכְּתָב 'תִּהְלֶה' שֶׁבְּרָאשׁ מִזְמוֹר קֵמָה מוֹסֵבָה
עַל כָּל הַקִּבְּץ שֶׁל שֵׁשֶׁת מִזְמוֹרֵי הַהֲלֵלִים.

Translation: All six chapters of Tehillim that constitute the heart of Psukei D'Zimra are linked through the use of similar words of command and words urging the recital of praise (in addition to the common use of the word Halleluya):

In chapter 145: תהלת ה' ידבר פי, and ואהללה שמך לעולם ועד;

In chapter 146: אהללה ה' בחיי and הללי נפשי את ה';

In chapter 147: הללי א-לדיך ציון and כי נעים, נאוה תהלה;

In chapter 148: יהללו את and יהללו את שם ה' כי הוא צוה (that are repeated) הללוהו and הללו:
תהלה לכל חסידיו and שם ה', כי נשגב שמו לבדו;

In chapter 149: יהללו שמו במחול and תהלתו בקהל חסידים.

In chapter 150: כל הנשמה תהלל יה הללויה and הללוהו (that are repeated) הללו א-ל.

Based on the above we can suggest that the opening word: תהלה in chapter 145 introduces not only chapter 145 but all six of the last chapters of Tehillim.

תפלת שחרית-101 Tefila

מזמור קנ דומה למזמור קמח בקריאת חזרת 'הללוהו'. גם מספר לשונות התהלה שנה בשני המזמורים. בנוף מזמור קנ יש עשר פקדות: תללו, תללוהו, ובנוף מזמור קמח יש עשר פקדות: תללו, תללוהו, תללו. במזמור קנ עוד פקדה אחת בסוף המזמור: 'כל הנשמה תהלל יי'. ובמזמור קמח – עוד לשון תהלה בסופו: 'תהלה לכל חסידיו'. ושני המזמורים פותחים ומסיימים 'הללוהו'. והוא הטעם לשיטת רש"י, ששני המזמורים האלה הם הם 'הלל שבכל יום' (עי' בפתיחה למזמור קמח). עוד יש לומר, שמזמור קמח מקביל אל סופו של מזמור קמח: מזמור

Translation: Chapter 150 is similar to chapter 148 in that in both you find the repetition of the word: הללוהו. Also the number of times the word appears in each is the same. In the core of Chapter 150 you find ten of the following directives: הללו and הללוהו. In the core of chapter 148, you find ten of the following directives: יהללו and הללוהו, הללו. In Chapter 150, you find one additional command at the end of the chapter: כל הנשמה תהלל יי-הללוי-ה. In Chapter 148-you face one additional use of the word: תהלה לכל חסידיו; i.e. at the end of the chapter: תהלה. Both chapters open and close with the word: הללוי-ה. That is the reason Rashi concluded that Chapter 148 and 150 alone constitute the daily Hallel also known as Pseukei D'Zimra. We can add that Chapter 149 matches the end of Chapter 148

ומזמור קנ מקביל אל ראשיתו של מזמור קמח: הקריאות החזרות 'הללוהו' הפותחות כל צלע במזמור קנ מצויות גם בראשיתו של מזמור קמח. גם הפסוק הפותח את מזמור קנ 'הללוהו ברכיע עזי' מקביל לפסוק הפותח את מזמור קמח 'הללוהו במרומים'. נמצא שרציפות שני המזמורים קמח-קנ ערוכה בתקבלת כיאסטית אל מזמור קמח, ומכאן שקבץ ששת מזמורי

Translation: and the beginning of Mizmor 150 matches the beginning of Mizmor 148: The recurring call of הללוהו that opens each line of Chapter 150 is also found in the opening lines of Chapter 148. Also, the opening line of Chapter 150; i.e. הללוהו ברכיע עזי runs parallel to the verse that opens Chapter 148: i.e. הללוהו במרומים. It turns out that the placement of Chapters 149 and 150 created a chiasmic link to Chapter 148. From this we can conclude that the collection of six chapters, 145-150,

ההללים שבסוף ספר תהלים נחלק לשתי חטיבות: שלשה מזמורים בכל חטיבה. גם בסדר שלשת המזמורים של החטיבה הראשונה יש קשר פנימי (וכבר רמזנו על זאת בפסוקים למזמורים ההם): במזמור קמה נאמר, שה' מלך; ובמזמור קמו מכאן, שה' עושה שמים וארץ ומלכותו בציון; ומזמור קמו משבח את ה' המושל בשמים ובארץ ובונה את ציון. ועוד: שלשת המזמורים האלה משמשים בשבח ה' המפרנס את בריותיו. קמה: ומשביע לכל חי רצון; קמו: נתן לחם לרעבים; קמו: נתן לבהמה לחמה לבני ערב אשר יקראו ... חלב חשים ישיביעך. העולה מזה, שששת המזמורים שבקבץ ההללים סדרו בתכנית מחשבת זה אחר זה ונקבעו בתכנית מחשבת בסיומו של ספר תהלים.

Translation: can be divided into two groups with three chapters in each group (145-147 and 148-150). Also within the first group of three chapters we can show the presence of similar words. (We already hinted to those in the summaries in each chapter). In Chapter 145, it is written that G-d is king. In Chapter 146, it is written that G-d created the heavens and earth and that the center of His reign sits in Tzion. In Chapter 147, we praise G-d who reigns in heaven and earth and who will re-build Tzion. Moreover, the three Chapters share words of praise of G-d for providing food for His creations. In Chapter 145 we say: ומשביע לכל חי רצון. In Chapter 146 we say: נתן לחם לרעבים. In chapter 147 we say: נותן

תפלת שחרית-Tefila 101

חלב חטים ישביעך . . . לבהמה לחמה, לבני ערב אשר יקראו. *What we learn from these similarities is that the six chapters of Tehillim in this collection were organized in a deliberate manner, one after the other, and were established for an important purpose to be read at the end of the Book of Tehillim.*

שְׁמוֹת כְּלֵי הַנְּגִינָה שֶׁבְּמִזְמֹר קֵן פִּתְחִים בְּתַקַּע שׁוֹפָר וּמִסִּימִים בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה. צִרוּף
הַפְּתִיחָה וְהַחֲתִימָה מַעֲלָה אֶת זֵכֶר הַלְשׁוֹנוֹת תְּקִיעָה וְתְרוּעָה וְשׁוֹפָר תְרוּעָה. הַמִּזְמֹר פִּתְחָה
'הַלְלוּ-אֱלֹהִים וּמִסִּים תְּהַלֵּל יְהוָה וְהֵם שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקִּדְּשׁ הַקְּצָרִים בְּיוֹתֵר וְנִפְּיָם הֵם לְהֵאמֹר בְּקִרְיֹאת
הַמַּעֲנֶה שֶׁל הַחוֹנִינִים.
הַמִּזְמֹר הָיָה נֶאֱמָר בַּתְּהִלָּה הַתְּנִינִית שֶׁל מִבְּיַאי הַבְּכוּרִים: לְשִׁתְּנֵי לְהַר פִּתְחוּ וְאָמְרוּ
'תְּהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ-אֱלֹהִים בְּקִדְשׁוֹ וְהָיוּ שָׂרִים וְהוֹלְכִים, וְכִשְׁתְּנֵי לַעֲזֹרָה סִימּוֹ וְאָמְרוּ: כָּל הַנִּשְׁמָה
תְּהַלֵּל יְהוָה הַלְלוּ-יְהוָה (יר' בִּיכּוּרִים עֶרֶךְ שְׁלִישִׁי חֻלְכָּה ב). מִזְמֹר זֶה עָלוּ נֶאֱמָר גַּם בַּפְּסוּקֵי הַשּׁוֹפְרוֹת
בְּמוֹסָף שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה 14.

Translation: The names of the musical instruments that are mentioned in Chapter 150 open with בתקע and end with בצלצלי תרועה. The link between the two reminds us of the words: תקיעה and שופר. The Chapter begins: תהלל יה and ends יה-הללו אלה. They include references to the two shortest names of G-d which was pleasant for the celebrants to say.

Chapter 150 was said during the celebration of those bring the first fruits to the Beis Hamikdash. When they reached the Temple Mount they opened with: הללויה, הללו אלה בקדשו. They then continued singing as they proceeded. When they reached the entrance to the Beis Hamikdash, they concluded their singing with: כל הנשמה תהלל יה-הללו אלה (Yerushalmi Bikkurim Ch. 3 Halacha 3). This chapter is also said as part of the verses that constitute the Bracha of Malchiyos while reciting Mussaf Shemona Esrei. on Rosh Hashonah.